

Світлана Труbacher – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інститут педагогіки НАПН України, м.Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: теорія навчання, формування ключових компетентностей учнів, проектування освітніх середовищ, профільне навчання, диференційоване навчання.

✉ trubachevas@gmail.com

🆔 <http://orcid.org/0000-0002-1400-9773>

співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: педагогічне прогнозування, моделювання й проектування, освітні інновації, інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти, компетентнісний підхід в освіті, методика навчання суспільствознавчих дисциплін.

✉ ivmbroker@gmail

🆔 <http://orcid.org/0000-0001-6083-2499>

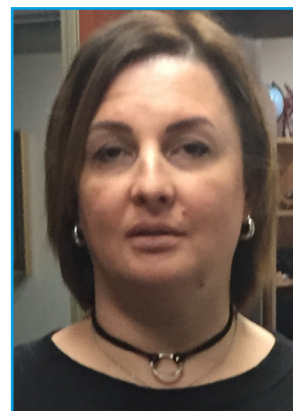

Поліна Замаскіна – директор, гімназія №290, м.Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: проектування освітнього середовища гімназії, цифровізація освіти, індивідуалізація та диференціація навчання, допрофільна підготовка учнів.

✉ innovacia@ukr.net

🆔 <http://orcid.org/0000-0002-9952-8918>

УДК 373.3/5.018.54

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-4-46-52>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Анотація. Розв'язання проблеми проектування освітнього середовища закладу освіти сьогодні, під час воєнного стану, є надзвичайно актуальним питанням, яке в умовах цифровізації

сучасного суспільства трансформується та набуває нових акцентів. Насамперед важливими у цьому аспекті є завдання забезпечення безпековості освітнього середовища та створення умов для подолання освітніх втрат. Наразі актуальності також набуває питання подальшого розвитку дистанційного навчання, яке є пріоритетним особливо в тих регіонах, де здобувачі освіти не мають доступу до закладів освіти або цей доступ обмежений. У зв'язку з цим, метою цього дослідження є висвітлення особливостей технології проектування освітнього середовища, спричинених по-перше, розвитком процесу цифровізації в суспільстві та новими можливостями, які створюються у зв'язку з цим в освіті; по-друге, освітніми втратами, які виникли в умовах війни в Україні та потребують діагностики та подолання.

Методами досягнення мети дослідження, які застосовані у статті є розроблення технології проектування освітньо-розвивального середовища закладу загальної середньої освіти в умовах цифровізації суспільства під час воєнного стану та представлення її особливостей. Основним результатом є визначення особливостей проектування освітньо-розвивального середовища закладу освіти в умовах цифровізації суспільства під час воєнного стану та презентація їх у вигляді технології проектування.

Ключові слова: освітнє середовище, цифровізація освіти, безпековість освітнього середовища, освітні втрати.

Вступ. Цифровізацію суспільства можна розглядати як етап його становлення. Створення і впровадження цифрових технологій у всі сфери суспільно-економічного життя країн ЄС засобами Єдиного цифрового ринку та Європейського дослідницького простору (ERA) сьогодні є трендом інноваційного розвитку. Основним напрямом діяльності проекту HORIZON 2020 було виконання дослідницьких програм спрямованих на розвиток нової технічної бази ІКТ, розвиток цифрових платформ з акцентом на такі питання, як: інтернет речей, штучний інтелект, робототехніка, інтернет 5G, підвищення безпеки і доступності цифрових сервісів, усунення регуляторних бар'єрів щодо використання цифрових сервісів, гармонізація процедур стандартизації (Програма Horizon 2020).

У новій програмі HORIZON EUROPE (2021–2027) пріоритет у розвитку цифрових інновацій надається середовищу малого і середнього бізнесу. Залучення інвестицій відбувається під інноваційні проекти з формування регіональних і національних інноваційних екосистем, цифровим інноваційним хабам (Digital Innovation Hub – DIHs).

Цифровізація здійснюється з метою збільшення швидкості взаємного обміну, доступності й захищеності інформації та оптимізації суспільства як соціальної системи, що сприяє підвищенню самодостатності її членів (Соснін, 2022). Сьогодні в Україні, в умовах воєнного стану, цифровізація суспільства також набуває важливого значення. Вона стає ефективним засобом створення технологій та організації виробництв військової зброї та техніки. Створена в Україні платформа Defence Tech кластер Brave1 стане єдиною для співпраці розробників військових технологій з компаніями, державою та армією та сприятиме збільшенню виробництва зброї та техніки.

У проекті Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року передбачається, що створення єдиного цифрового середовища сприятиме об'єднанню всіх суб'єктів освітньої та наукової діяльності, та забезпечуватиме простір для комунікації та обміну даними, що зможе значно зменшити бюрократичне навантаження системи освіти і науки та спростити управлінські процеси, які в них відбуваються (Концепція цифрової трансформації освіти і науки, 2021).

Наразі проектування освітнього середовища закладів освіти, орієнтованого на створення умов для реалізації основних завдань у сфері цифровізації освіти з метою розв'язання нагальних освітніх проблем у суспільстві, є пріоритетним напрямом розвитку сучасної освіти в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наш час проблемі цифровізації освіти в Україні приділяється значна увага: на державному рівні розроблено проекти: «Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031», «Концепція цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року». Концептуально-засадничі аспекти цифровізації освіти досліджено у працях В. Бикова, Р. Гуревича, О. Спіріна, В. Литвинової, М. Кадемїї та інших. Одним із пріоритетних напря-

мів цифровізації освіти є створення єдиної стандартизованої Національної платформи цифрової освіти. Е-платформа – це комплексний інструмент, інтегроване середовище сучасної освіти для максимально повного використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, яке не замінює традиційних форм, а доповнює, оновлює та інтенсифікує їх. Так, В. Гужва пропонує створити єдиний інтерактивний інформаційний простір закладу освіти. Зокрема, наголошується на необхідності стандартизації та апробації цифрового освітнього контенту, розробки спеціалізованих електронних освітніх сервісів. Запропоновано принципи, на яких має ґрунтуватися оновлений проєкт, а також заходи, здатні забезпечити успішність його реалізації. Обґрунтовано перехід до інноваційної цифрової структури університету, який передбачає комплекс заходів, що містять нормативну, організаційну, економічну, соціальну та ідеологічну складові. Також, колективом авторів Інституту педагогіки НАПН України за науковою редакцією О. Топузова, розглянуті та проаналізовані ключові питання цифровізації освіти у межах проблеми дослідження дистанційного навчання в умовах карантину (Топузов (ред.), Головки (уклад.), 2021). С. Трубочева, О. Мушка, Ю. Люлькова досліджували питання дидактичних особливостей формування навчальної компетентності учнів в умовах цифровізації освітнього середовища закладу загальної середньої освіти під час воєнного стану (Трубочева, Мушка, Люлькова, 2022). Наразі виникає потреба у дослідженнях присвячених цифровізації освіти в період воєнного стану, які б адаптували та надали нових акцентів існуючим розробкам, доповнили б їх у зв'язку з необхідністю забезпечення безпековості освітнього середовища, створення умов для подолання освітніх втрат учнів та їх патріотичного виховання.

Метою цього дослідження є висвітлення особливостей технології проєктування освітнього середовища, спричинених по-перше, розвитком процесу цифровізації в суспільстві та новими можливостями, які створюються у зв'язку з цим в освіті; по-друге, освітніми втратами, які виникли в умовах війни в Україні та потребують діагностики та подолання.

Виклад основного матеріалу. Потреба в інформації є однією з основних нематеріальних потреб людини. Останнім часом цифрові технології стрімко впливають на українське суспільство, наприклад у економіці, у виробництві військової техніки, зокрема, БПЛА; у політиці (е-петиції, громадський бюджет, е-консультації), бізнесі (е-торгівля, платіжні системи), медицині (е-рецепти, е-картки пацієнтів, телемедицина); через взаємодію в соціальних мережах, побуті (розумні прилади, розумні будинки, інтернет речей), та дозвіллі (доповнена реальність, ігри, новини, розважальні сайти). Використання цифрових технологій актуалізувалося в період пандемії COVID-19 та набуло подальшого розвитку в умовах воєнного стану в Україні. Завдяки активному впровадженню дистанційного та змішаного навчання освітяни змогли не перериваючи освітній процес підвищити його безпековість та зберегти достатньо високу ефективність. Наразі функціонування сучасних закладів освіти без використання цифрових технологій неможливе (Особливості..., 2020). Наявність цифрових інфраструктур, спеціалізованих баз даних і спеціалізованого програмного забезпечення, включно з хмарними сервісами різного рівня, міцно увійшли до усіх процесів функціонування закладів освіти від управлінських до освітніх. Цифрові компетентності вже відносяться до базових компетентностей, необхідних для повноцінного життя людини. Окрім умінь використовувати цифрові технології, надважливим вмінням в суспільстві знань є вміння орієнтуватись в гігантських потоках інформації та здобувати знання.

Цифровізація освіти розглядається як впровадження в освітній процес на всіх рівнях сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку у молоді навичок ХХІ століття, у тому числі – аналізу достовірності отримуваної інформації із застосуванням критичного мислення, інтенсифікації освітнього процесу за рахунок застосування інтерактивних методів навчання, максимального використання в навчальних цілях різноманітних цифрових освітніх сервісів.

У цілому цифровізація освіти передбачає трансформацію змісту, методів та організаційних форм навчання з метою забезпечення якості та доступності освіти, посилення індивідуалізації та диференціації навчання з максимально повним використанням потенціалу цифрових технологій. Цифровізація системи освіти передбачає технологічну та цифрову модернізацію інфраструкту-

ри закладу освіти, створення безпечного цифрового освітнього середовища, розвиток цифрової компетентності педагогічних, науково-педагогічних та адміністративних кадрів, які здатні ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Освітнє середовище закладу освіти розглядається як штучно побудована система, структура та складові якої сприяють досягненню цілей освітнього процесу. Розв'язання проблеми проєктування освітнього середовища закладу освіти сьогодні, під час воєнного стану, є надзвичайно актуальним питанням. Технологія проєктування освітнього середовища полягає у визначенні: мети та концептуальних засад його побудови; системного бачення основних його структурних елементів; чинників впливу на розвиток та реформування цих складників; критеріїв і показників перевірки ефективності розробленого проєкту освітнього середовища, послідовності етапів реалізації цієї технології, зумовленої необхідністю його цілісного оновлення відповідно до загальних трансформаційних змін, які відбуваються в суспільстві (Трубачева та ін., 2022).

Сьогодні, в умовах воєнного стану, першочерговими завданнями є: вирішення проблеми освітніх втрат, їх діагностики та подолання, корекції освітніх результатів, отриманих здобувачами освіти. Значна увага має бути також приділена питанням патріотичного виховання молоді та їх початкової військової і медичної підготовки. Такі курси мають віднайти своє місце не тільки у варіативному компоненті змісту освіти, а й у базовому (Топузов (ред.), Головка (уклад.), 2023).

Перед закладами освіти постає низка завдань, а саме: пошук моделі цифровізації освітнього процесу; розвиток інформаційно-технологічної інфраструктури закладу; підготовка, перепідготовка й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в умовах цифрових технологій для підвищення якості й ефективності навчання; створення нових форм освітнього контенту; організація системи відкритої дистанційної освіти; налагодження ефективної комунікації усіх учасників освітнього процесу в мережевому середовищі. В умовах цифрової трансформації освітнього процесу також виникає необхідність підвищення рівня цифрової компетентності його учасників. На контроль виносяться питання технічної безпеки та технічної грамотності, інформаційної грамотності, сформованість критичного мислення, уміння комунікувати в цифровому освітньому середовищі, створення цифрового контенту, співпраця, навчання і самонавчання.

Передпроєктний етап розглядається як входження в проєкт, завдання якого полягає у створенні передумови для успішності проєктування і його психолого-педагогічного, методичного, організаційного, матеріально-технічного забезпечення. Цей етап передбачає такі характерні процедури, як діагностика, проблематизація, цілепокладання, концептуалізація, форматування проєкту, його попередня соціалізація. Для того, щоб почати проєктувати, необхідно не тільки оцінювати реальний стан передбачуваного об'єкта перетворення, але й мати модель кінцевого результату проєктної діяльності. Проєктування сучасного освітнього середовища здійснюється з акцентом на його цифровізацію. У зв'язку з цим важливо визначитися з такими положеннями, як: принципи цифрової дидактики, електронні освітні ресурси, форми, методи, технології та менеджмент цифрової освіти, е-платформи. Принципи цифрової дидактики це основні положення, які спрямовані на створення інтегрованого віртуального освітнього середовища із доступом до інтернету, з електронними освітніми ресурсами, інтерактивними електронними пристроями, а також різноманітними навчальними програмами та додатками, спрямованими на організацію опосередкованої педагогічної взаємодії суб'єктів цифрового освітнього середовища.

В умовах воєнного стану пріоритетності набуває завдання створення безпечного освітнього середовища. Безпековість освітнього середовища, це один із критеріїв його якості. До нових вимірів безпеки наразі відносять: наявність в освітньому закладі укриття, безпечного фізичного простору для перебування учнів та працівників під час обстрілів; інформування учнів про правила мінної безпеки; проходження працівниками школи навчань з надання першої невідкладної допомоги; проходження педагогічними працівниками психологічних тренінгів; партнерство з батьками (Державна служба якості освіти України, 2022).

Ще одним викликом нашого сьогодення в Україні є значна кількість освітніх втрат, які виникають за рядом об'єктивних причин, пов'язаних із військовими діями. Ці втрати характеризують

ся насамперед прогалинами у знаннях і навичках, які виникають в учнівства під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти і очікуваними результатами навчальних здобутків. Одним із важливих напрямів роботи із подолання цих втрат є підвищення рівня самостійності освітньої діяльності здобувачів освіти, їх навчальної вмотивованості, усвідомленості та активності в освітньому процесі через застосування сучасних інтерактивних технологій в освітньому процесі.

Пріоритетною формою організації освітнього процесу під час воєнного стану стає дистанційне навчання, особливо це стосується територій, які знаходяться під обстрілами та мають зруйновані освітні заклади. Нині існує багато рішень для систем дистанційного навчання, що різняться технічними можливостями, наявністю і рівнем складності різних функціональних компонентів, наприклад, SkillzRun, Google classroom, Prosvita, MOODLE, «Нові знання», «Єдина школа», «Всеукраїнська школа онлайн», Oracle (i-Learning) та багато інших. Ефективність використання електронних платформ для дистанційного та змішаного навчання вже доведено, проте відсоток учителів, які освоїли зі своїми учнями їх можливості залишається доволі низьким. У випадку, коли освітній заклад не розробив спільний план дій із налагодження комунікацій в умовах дистанційного навчання, зазвичай воно відбувається хаотично та потребує значно більших витрат часу та ресурсів і залежить від окремого вчителя. У користувачів е-платформ найбільшою популярністю користується платформа MOODLE. У поєднанні з відносно простою і добре описаною інсталяцією без спеціальних труднощів, вона порівняно легко встановлюється на різних гаджетах.

Етап реалізації проекту характеризується повнотою реалізації його запланованих складників. Необхідними є встановлення і підтримка протягом етапу системи зворотного зв'язку з проміжною оцінкою отриманих результатів та корекції на цій основі ходу проекту і своїх дій.

Ефективність цифровізації освітнього середовища доцільно перевірити засобами проекту SELFIE (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the Use of Innovative Educational Technologies), який спрямований на те, щоб допомогти оцінити ефективність впровадження інноваційних цифрових технологій в освітньому процесі, з'ясувати, на якому етапі цифрового розвитку знаходиться заклад освіти. Це безкоштовний, простий у використанні онлайн-інструмент для самооцінки закладів освіти.

Рефлексивний етап здійснюється на завершальній стадії проекту і передбачає експертизу і рефлексію. Підсумкова експертиза та його оцінка дає можливість визначити відповідність отриманого продукту початковим планам та моделям, які були розроблено на початку проектування. Оцінка проводиться різними способами: на основі залучення незалежних експертів; у ході самооцінки результатів проекту відповідно до обраних критеріїв. Рефлексії насамперед підлягають його хід і система відносин, яка в ньому склалася. Також показником ефективності освітнього середовища є зростання якості освітніх результатів здобувачів освіти. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання. Оцінювання знань може бути здійснено відповідно на базі Національної освітньої електронної платформи, положення про яку було затверджене наказом МОН від 22.05.2018 № 523, з метою проведення стандартизованих підсумкових оцінювань учнів на етапі здобуття початкової й базової освіти, а також локальних моніторингових досліджень якості освіти.

Післяпроектний етап відбувається безпосередньо після завершення проектних дій і оцінки результатів. Дії всіх зацікавлених учасників у цей період визначають його об'єктивну життєздатність і подальшу долю отриманого.

У педагогічному сенсі однаково важливі всі етапи проектної діяльності. Кожен з них можна розглядати як частину освітнього процесу з формування цінностей, норм, установок особистості, розвитку її комунікативних, творчих здібностей.

Реалізації основних завдань цифровізації освіти має сприяти розробка електронних підручників та всього комплексу електронних освітніх сервісів, належним чином стандартизованих та апробованих, а також засоби й інструменти організації навчального процесу та використання в ньому сучасного мультимедійного контенту. Належне місце серед цифрових освітніх сервісів

повинні посідати спеціалізовані цифрові засоби роботи учителів від інструментів. Так, нещодавно, у межах цифрової трансформації освіти, першу освітню інформаційну систему під'єднали до Автоматизованого інформаційного комплексу освітнього менеджменту. Цей крок сприятиме дебюрократизації процесів у закладах загальної середньої освіти. Відтепер дані е-діловодства можна буде подавати через освітні інформаційні системи напряду до місцевих органів управління освітою та МОН, що також сприятиме оптимізації збору даних і є актуальним особливо в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У цілому особливості проектування освітнього середовища під час воєнного стану в Україні полягають у максимально повному використанні можливостей цифровізації, які сьогодні є в освіті: по-перше, для забезпечення умов безпековості освітнього середовища, по-друге, з метою підвищення ефективності діагностики освітніх втрат, які зазнали учні та їх подолання; по-третє, для удосконалення системи дистанційного навчання, яке сьогодні є базовим для залучення до освітнього процесу здобувачів освіти, що не мають доступу до освітніх закладів або цей доступ обмежений. Проектування здійснюється покроково впродовж декількох етапів з обов'язковою оцінкою проміжних результатів та кінцевого продукту. На всіх етапах мають бути максимально використані сучасні можливості цифровізованої освіти, особливо це стосується стандартизованих освітніх е-платформ з метою підвищення об'єктивності процесу оцінювання та ефективності освітнього середовища.

Використані джерела

- Державна служба якості освіти України. (2022). Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки. <https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/#Text>
- Концепція цифрової трансформації освіти і науки. (2021). <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaprosihuye-do-gromadskogo-obgovorennya#Text>
- Особливості функціонування системи освіти в умовах сучасних викликів. (2020). *Освітня аналітика України*, 3(10), 82–107.
- Програма Horizon 2020. *Євроінтеграційний портал*. <https://eu-ua.org/horizon-2020/#Text>.
- Соснін, О. (2022). Цифровізація як етап становлення цифрового суспільства знань. *Юридичний вісник України*. [https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyvrovzatsiya-yak-etap-stanovlennya-tsyfrovogo-suspilstva-znan/#:~:text=1%97.\)#Text](https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyvrovzatsiya-yak-etap-stanovlennya-tsyfrovogo-suspilstva-znan/#:~:text=1%97.)#Text)
- Топузов, О.М. (ред.), Головка, М.В. (уклад.). (2021). Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали. Київ: Педагогічна думка.
- Топузов, О.М. (ред.), Головка, М.В. (уклад.). (2023). Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України: методичні рекомендації Київ: Педагогічна думка.
- Трубачева, С., Мушка, О., Люлькова, Ю. (2022). Дидактичні особливості формування навчальної компетентності учнів в умовах цифровізації освітнього середовища закладу загальної середньої освіти під час воєнного стану. *Проблеми сучасного підручника*, 29, 202–208.
- Трубачева, С. Е., Гораш, К. В., Чорноус, О.В., Мезенцева, О. І., Климчук, І. О. (2022). Науково-методичне забезпечення проектування освітнього середовища гімназії: практичний посібник. Київ: Педагогічна думка. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Praktychnyy_posibnyk2_rezultat.pdf#Text.

References

- Derzhavna sluzhba yakosti osvity` Ukrainy`. (2022). Bezpechne osvitnye seredovy`shhe: novi vy`miry` bezpeky`. <https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/#Text> (in Ukrainian).
- Koncepciya cy`frovoyi transformaciyi osvity` i nauky`. (2021). <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaprosihuye-do-gromadskogo-obgovorennya#Text> (in Ukrainian).
- Osobly`vosti funkcionuvannya sy`stemy` osvity` v umovax suchasny`x vy`kly`kiv. (2020). *Osvitnya anality`ka Ukrainy`*, 3(10), 82–107. (in Ukrainian).
- Programa Horizon 2020. *Yevrointegracijny`j portal*. <https://eu-ua.org/horizon-2020/#Text>.(in Ukrainian).
- Sosnin, O. (2022). Cy`frovizaciya yak etap stanovlennya cy`frovogo suspil`stva znan`. *Yury`dy`chny`j visny`k Ukrainy`*. [https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyvrovzatsiya-yak-etap-stanovlennya-tsyfrovogo-suspilstva-znan/#:~:text=1%97.\)#Text](https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/tsyvrovzatsiya-yak-etap-stanovlennya-tsyfrovogo-suspilstva-znan/#:~:text=1%97.)#Text) (in Ukrainian).

- Topuzov, O.M. (red.), Golovko, M.V. (uklad.). (2021). Dy`stancijne navchannya v umovax karanty`nu: dosvid ta perspekty`vy`. Analit`ko-metody`chni materialy`. Ky`yiv: Pedagogichna dumka. (in Ukrainian).
- Topuzov, O.M. (red.), Golovko, M.V. (uklad.). (2023). Diagnosty`ka ta kompensaciya osvितnix vtrat u zagal`nij serednij osviti Ukrainy`: metody`chni rekomendaciyi Ky`yiv: Pedagogichna dumka. (in Ukrainian).
- Trubacheva, S., Mushka, O., Lyul`kova, Yu. (2022). Dy`dakty`chni osobly`vosti formuvannya navchal`noyi kompetentnosti uchniv v umovax cy`frovizaciyi osvित`ogo seredovoy`shha zakladu zagal`noyi seredn`oyi osvity` pid chas voyennogo stanu. *Problemy` suchasnogo pidruchny`ka*, 29, 202–208. (in Ukrainian).
- Trubacheva, S. E., Gorash, K. V., Chornous, O.V., Mezenceva, O. I., Kly`mchuk, I. O. (2022). Naukovo-metody`chne zabezpechennya proektuvannya osvित`ogo seredovoy`shha gimnaziyi: prakty`chny`j posibny`k. Ky`yiv: Pedagogichna dumka. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Praktychnyy_posibnyk2_rezultat.pdf #Text. (in Ukrainian).

Svitlana Trubacheva, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Department of Innovations and Strategies for Educational Development of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Research interests: Theory of learning, formation of key competencies of students, design of educational environments, specialized training, differentiated training. Theory of learning, formation of key competencies of students, design of educational environments, specialized training, differentiated training.

Oksana Mushka, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Scientific Researcher of the Department of Innovation and Strategies for Educational Development of the Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Research interests: Pedagogical forecasting, modeling and projecting, educational innovations, innovative development of a general secondary education institution, competency-based approach in education, methods of teaching social science disciplines.

Polina Zamaskina, Director, Gymnasium No.290, Kyiv, Ukraine

Research interests: Designing the educational environment of the gymnasium, digitalization of education, individualization and differentiation of learning, pre-professional training of students.

FEATURES OF DESIGNING AN EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF SOCIETY DURING THE TIME OF MARTIAL LAW IN UKRAINE

Abstract. Solving the problem of designing the educational environment of an educational institution today, during the martial law, is an extremely urgent issue, which is transformed and acquires new accents in the conditions of digitalization of modern society. First of all, the tasks of ensuring the safety of the educational environment and creating conditions for overcoming educational losses are important in this aspect. In these conditions, the issue of further development of distance learning, which is a priority especially in those regions where students do not have access to educational institutions or this access is limited, also becomes relevant. In this regard, the purpose of this study is to highlight the features of the educational environment design technology, which are caused, first, by the development of the digitalization process in society and the new opportunities that are created in connection with this in education; secondly, educational losses that arose in the conditions of the war in Ukraine and require diagnosis and overcoming.

The methods of achieving the goal of the research, which are applied in this article, are: the development of the technology for designing the educational and developmental environment of a general secondary education institution in the conditions of digitalization of society during martial law and presenting its features. The main result is the determination of the features of the design of the educational and developmental environment of the education institution in the conditions of digitalization of society during the martial law and their presentation in the form of design technology.

Keywords: educational environment, digitalization of education, security, educational losses.